

PIETER HILHORST & CAROLIEN KONIJN

DE TAFELBERG

OP EEN PLEK VAN WANHOOP,

EEN GEMEENSCHAP VAN HOOP

Titel: DE TAFELBERG. Op een plek van wanhoop, een gemeenschap van hoop.

Auteurs: Pieter Hilhorst en Carolien Konijn

Foto's: Sandra Hazenberg

Vormgeving: Lindsey Vermeer (Garage2020)

Uitgave: Levvel: Amsterdam, september 2024

De Tafelberg is financieel mogelijk gemaakt door:

- Gemeente Amsterdam
- Levvel, specialisten voor jeugd en gezin
- Woningcorporatie De Alliantie en De Alliantie Ontwikkeling
- Kansfonds
- Fonds voor de creatieve industrie

Deze publicatie is mogelijk gemaakt met bijdragen van:

- EarthY
- De Alliantie Ontwikkeling
- Levvel

INHOUD

Inleiding	07
01 Het idee: alles en wel onmiddellijk	08
Misja Bean	20
02 De jeugdhulp: een broedplaats voor informele mentoren	22
Iara Maximino	34
03 Het gebouw: stenen met betekenis	36
Amber Hussain	48
04 Het ontwerp: het oude omtoveren	50
Hosam el Halougy	64
05 De gemeenschap: het gaat niet vanzelf	66
Yasemin Uslu	78
06 De sociale ondernemers: de winst van maatschappelijke waarde	80
Juniper Smits	90
07 De omgeving: van uithoek naar bruisende plek	92
Wanda Groeneveld	106
08 De business case: heel veel minnen en één plus	108
Clyde de Souza	120
09 De pioniers: zelfstandig en niet alleen	122
Surya Nahumury & Vesla Braafheid	134
10 De toekomst: een land vol Tafelbergen	138
Plek voor jouw rol op de Tafelberg	150
Eindnoten	157
Verantwoording	158

INLEIDING

Midden tussen het gruis van de verbouwing van De Tafelberg staat Jason. Hij heeft naam gemaakt als activist tegen de gesloten jeugdzorg. Met een journalist van Radio1 keert hij terug naar De Koppeling zoals de instelling vroeger heette. “Hier waar ik nu sta heb ik opgesloten gezeten als kind. En ik weet nog hoe uitzichtloos dat voelde. Ik had geen behandeling. Ik had geen school. Ik mocht mijn vrienden niet zien. Ik mocht mijn ouders twee keer in de week bellen of zo. Dat was heel strikt allemaal. Er is veel eenzaamheid geweest.” Maarten, de opzichter van de bouw, heeft een cadeau voor Jason meegebracht. Hij heeft een stuk steen uit de vloer gehaald van de oude kamer van Jason. Daarna staat Jason met het stuk steen in zijn handen. “Dit is als de Berlijnse muur. Dit heeft zoveel betekenis voor mij. Ik ga straks echt janken op de terugweg.” En dan geeft hij Maarten een knuffel.

Kan je van een plek van wanhoop een plek van hoop maken? Dat is de opgave van De Tafelberg. Het was ‘t Nieuwe Lloyd, een jeugdgevangenis, en later De Koppeling, een instelling voor gesloten jeugdzorg. En nu moet het een plek worden waar jongeren een gemeenschap gaan vormen. Waar jongeren elkaar kunnen ondersteunen bij het maken van hun toekomst. Werkende jongeren, studenten en jongeren die uit de jeugdhulp komen. Met elkaar, voor elkaar.

In dit boekje beschrijven we wat er nodig was om dat simpele idee voor elkaar te krijgen. Het is een kleine geschiedenis van pioniers die tegen de stroom in zwemmen. Die zich niet laten weerhouden door bestemmingsplannen die niet passen, door organisaties die alleen maar risico’s zien of door rekensommen vol onrendabele posten. En het is een portret van de pioniers die er gaan wonen en werken. De gangmakers, de community builders, de bewoners en de sociale ondernemers die de kans krijgen om met elkaar een mini-maatschappij te scheppen aan de rand van Amsterdam. Met dit boekje willen we niet alleen de droom van De Tafelberg kleur geven, maar ook laten zien wat ervoor nodig is om op andere plekken in het land vergelijkbare projecten tot stand te brengen.

Aan het einde van zijn bezoek vraagt de journalist van Radio 1: “Geloof je dat het een plek van hoop kan zijn?” Jason verwoordt prachtig waarvan het afhangt of De Tafelberg een succes wordt: “Ik hoop het. Ik denk dat het heel erg afhankelijk is van wat wij als samenleving kinderen gunnen. Ik weet niet of de energie nog blijft hangen. Of het altijd nog een beetje De Koppeling zou blijven, maar ik vind het wel een mooi streven.”

10 DE TOEKOMST

EEN LAND VOL TAFELBERGEN

10 DE TOEKOMST: EEN LAND VOL TAFELBERGEN

In december 2021 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen dat er een einde moet komen aan de gesloten jeugdzorg. De regering heeft daarvoor in februari 2023 een plan gepresenteerd met als doel dat in 2030 alle instellingen zijn gesloten. Het gaat om zestien instellingen. Wat zou het mooi zijn als op die andere plekken het voorbeeld van De Tafelberg wordt gevolgd en ook daar campussen verrijzen waar jongeren met en zonder jeugdhulp samenleven en naar elkaar omzien? En waarom zou dit beperkt moeten blijven tot de plekken van wanhoop, zoals Jason de instellingen voor gesloten jeugdzorg noemt? Waarom zouden we niet op andere plekken, in ander soort gebouwen, evengoed gemeenschappen van hoop kunnen bouwen?

De droom voor De Tafelberg begon met het probleem dat veel jongeren na hun verblijf in een jeugdhulpinstelling moeilijk een plek vinden waar ze zelfstandig kunnen wonen. Dat probleem bestond niet alleen in 2017, dat bestaat nog steeds. En het bestaat niet alleen in Amsterdam, het is een knelpunt in het hele land. Er zijn in Nederland ruim veertigduizend jongeren die jeugdhulp met verblijf hebben. De schatting is dat van deze groep jaarlijks ongeveer tweeduizend jongeren klaar zijn voor een zelfstandige woning.

Dus hoe mooi zou het zijn als we een land vol Tafelbergen bouwen? De geschiedenis van De Tafelberg laat zich lezen als een handleiding. Dat wil niet zeggen dat het een panklaar recept is. Sommige pluspunten lijken uniek voor De Tafelberg: hoeveel van die andere instellingen voor gesloten jeugdzorg zijn gevestigd in een pand dat voor één euro is verkregen van het Rijk? En hoeveel gemeenten zijn bereid om twee miljoen euro te investeren in zo'n onorthodox plan?

Dat kan je geluk noemen en daaruit de conclusie trekken dat De Tafelberg uniek is en dus niet nagevolgd kan worden. Robert van Ieperen gelooft niet dat het een toevalstreffer was. Johan Cruijff zei graag: "toeval is logisch". Zo ziet Van Ieperen het ook. Een goede voorbereiding en een open blik vergroten de kans op mazzel. Bij het maken van de pitch en het opstellen van de begroting voor De Tafelberg had geen van de betrokkenen zicht op een eventueel voordeel dat behaald kon worden met de boekwaarde van De Koppeling. En Frederique Coelman had bij de start van haar missie om De Koppeling te sluiten ook geen moment gedacht dat ze daarmee de basis legde voor De Tafelberg.

Tien tips voor Tafelbergen

Uit de werkwijze van de pioniers die aan de basis hebben gestaan van De Tafelberg kunnen wel een aantal lessen worden geleerd door initiatiefnemers die iets vergelijkbaars tot stand willen brengen. We hebben er tien op een rijtje gezet.

1. Durf te investeren in onorthodoxe oplossingen

De Tafelberg zou niet zijn ontstaan als de gemeente Amsterdam geen prijsvraag had georganiseerd voor onorthodoxe oplossingen voor jeugdhulp. Zonder die beginsubsidie van de gemeente was het onmogelijk geweest om deze campus voor elkaar te krijgen. Een project als De Tafelberg heeft een hele lange aanloop. Er moeten plannen worden gemaakt. Er moeten aanpassingen of uitzonderingen worden bedongen op het bestemmingsplan. Dat kost heel veel tijd en daarmee geld. De subsidie van de gemeente heeft dat mogelijk gemaakt. De toenmalige wethouder Simone Kukenheim verdient daarvoor een groot compliment. De gemeente is bovendien heel coulant omgegaan met de verantwoording van de subsidie. Daarmee heeft het een extra push gegeven aan de totstandkoming. Als het project zou stoppen zou de twee miljoen moeten worden terugbetaald. Ook dat is een werkwijze die navolging verdient.

Een subsidie van twee miljoen is een groot bedrag. Op het eerste gezicht kan dat andere gemeenten afschrikken. Alleen was de netto-investering een stuk lager. De

gemeente Amsterdam heeft via extra inkomsten bij de erfpacht een groot deel van de subsidie weer terugverdiend. Frank de Graaff, de beleidsambtenaar jeugdzorg, merkt terecht op dat gemeenten vaak geen geld aan innovatie besteden als er tekorten zijn (zoals bij de jeugdhulp de afgelopen jaren), terwijl die innovatie dan juist nodig is. De prijsvraag voor innovatieve oplossingen kon volgens hem daarom alleen plaats vinden in de windstilte na de decentralisatie in 2015 van de jeugdhulp naar gemeenten en vóór de tekorten die daarna ontstonden. Hij heeft gelijk dat dit de gewone logica is, maar De Tafelberg laat zien dat dit kortzichtig is. Als een gemeente uit geldgebrek niet investeert in oplossingen die op termijn juist geld besparen, dan doet ze zichzelf tekort.

2. Hergebruik het oude

Bij het plan voor het maken van een campus voor jongeren is even overwogen om de boel dan maar af te breken en helemaal opnieuw te beginnen. Levi van Dam van Garage 2020 vindt dat een vervelende benadering. Hij herkent er de oude werkwijze van de jeugdhulp in. Daarbij werd ook vaak gedacht dat het goed was om de persoonlijkheid van jongeren eerst tot op de grond af te breken en dan weer op te bouwen. Het is juist de opgave om te zien wat er mogelijk is met iets wat wordt gezien als een plek van wanhoop. Architect Hüsig vindt hergebruik van gebouwen een meerwaarde boven nieuwbouw. Het krijgt daardoor - zeker voor jonge mensen - een extra aantrekkingskracht. Het wordt cool om daar te wonen.

Er zijn zestien instellingen voor gesloten jeugdhulp, maar er zijn veel meer gebouwen die zijn afgeschreven en die met wat creativiteit een nieuw leven kunnen krijgen. Een belangrijk voordeel van het hergebruik van het oude is bovendien dat je een bruidsschat hebt, zoals Dominique Rethans (EarthY) zegt. Zonder gebouw moet een plan voor een plek concurreren met heel veel andere mogelijke bestemmingen. Met een gebouw heb je letterlijk een vinger in de pap.

3. Durf opgaven te combineren

Het geheim van De Tafelberg is dat ze vanaf het begin af aan hebben geprobeerd om verschillende doelstellingen tegelijkertijd na te streven. Én uitstroom voor jongeren uit jeugdhulp én woningen voor jongeren én ruimte voor sociale ondernemers. Dat vloekt met de klassieke regels voor projectmanagement. Daar gaat het juist om de scope van een opdracht scherp af te bakenen. Dat maakt de kans op ongewenste verrassingen kleiner. De Tafelberg laat zien dat je met zo'n smalle benadering ook veel positieve verrassingen misloopt. Als er alleen maar uitstroomwoningen waren gecreëerd dan waren de kansen kleiner voor de jongeren om goed te landen in de volwassen samenleving. Het combineren van opgaven zorgt voor bijvangst. De woningnood onder jongeren is groot. Het realiseren van 230 woningen voor 'gewone' jongeren is op zich al een mooi resultaat. Er zijn zelfs doelstellingen gerealiseerd waarvan het projectteam van De Tafelberg niet eens wist dat die bestonden! Zo vertelde Angelo Bromet dat het stadsdeel Zuidoost al jaren in de weer was om

ruimten te realiseren voor sociale ondernemers. Het lukte wel om tijdelijke vierkante meters te krijgen, maar niet om de ondernemers ook structureel een plek te bieden. Volgens hem zijn de 1850 m² van De Tafelberg de eerste structurele vierkante meters in Zuidoost.

Het combineren van opgaven is in het begin moeilijker. En het vergt ook extra inspanning en investering van verschillende partijen. Bijvoorbeeld in de aanstelling van een community manager of van een beheerder, maar op termijn wordt het juist makkelijker. Als er een bruisende gemeenschap ontstaat, is er minder beheer nodig. Dan zijn er minder jongeren uit jeugdhulp die de zelfstandigheid toch niet aan kunnen en dakloos worden.

4. Staar je niet blind op je *core business*

Level is geen projectontwikkelaar. Voorzichtige bestuurders krijgen doorgaans van niemand kritiek als ze passen voor zaken die niet tot hun kerntaak behoren. Als een organisatie tegen een vernieuwend project 'nee' wil zeggen, dan klinkt het ook heel goed om te zeggen dat het niet past bij de *core business* zoals studentenhuisvester DUWO deed. Wie zich blindstaart op de *core business* heeft altijd gelijk. Het klopt: bij De Tafelberg ging het om meer dan het huisvesten van studenten. Maar wie zijn kernactiviteit iets ruimer opvat, komt tot andere conclusies. Daarom was de reactie van Mardjan Seighali van de Raad van Toezicht van De Alliantie zo hartverwarmend. Voor haar was dit precies waar de corporatie voor is: "Dit zijn stenen met

betekenis.” En ook bij Levvel is de eigen missie veel breder opgevat dan alleen jeugdhulp bieden.

Bestuurder Mariënne Verhoef heeft bij De Tafelberg laten zien dat ze bereid is om tegen de stroom in te zwemmen. Eerst door als eerste organisatie De Koppeling te sluiten en daarna door zich hard te maken voor De Tafelberg. Het bijzondere aan De Tafelberg is bovendien dat de hulpverleners van Levvel van plan zijn om zich niet alleen te bekommeren om hun eigen cliënten, maar open te staan voor alle bewoners met levensvragen. Dit past helemaal niet in de huidige bekostiging van de jeugdhulp. Die is immers gebaseerd op individuele hulpverlening, niet op ondersteuning van een gemeenschap. Om een land vol Tafelbergen te krijgen en ook te kunnen zorgen dat dit navolging krijgt, is het daarom belangrijk om ook hier nieuwe wegen te bewandelen.

Verhoef hoopt dat het lukt met die navolging. “Ze vroegen mij in Groningen om te vertellen hoe wij de dingen doen in Amsterdam. Ik vertelde over De Tafelberg. Daar hebben ze ook zo’n gebouw. Daar leek de grootste zorg: hoe komen we van dat gebouw af? In plaats van het zien als een kans. Ik denk: *Spread the Word.*”

5. Een gemeenschap vergt een actieve samenstelling

Systemen van verdelende rechtvaardigheid, zoals het woningverdeelsysteem, zijn erop gericht om individuen gelijke kansen te geven. Het gevolg is dat de samen-

stelling van de bewoners toeval is. Of beter, toeval lijkt. Want er zit wel logica in de verdeling. Als er in een wijk veel mensen verhuizen (omdat de wijk niet zo aantrekkelijk is), dan is de kans ook groter dat er veel mensen komen wonen die een sociale huurwoning krijgen met een urgentie. Dat vergroot de kwetsbaarheid van de wijk. Bij De Tafelberg was het andersom. Als het projectteam van De Tafelberg niet had nagedacht over de gewenste samenstelling dan waren er vooral jongeren van midden twintig in gekomen. Die komen namelijk nog wel in aanmerking voor een jongerenwoning (maximale leeftijd 27 jaar) en hebben al heel wat jaren wachttijd opgebouwd. Het leeftijdsverschil met de jeugdhulpjongeren, net geen of net wel achttien, is dan te groot voor goed onderling contact. Het vergt dus actief sturen om een goede mix te krijgen. In De Tafelberg is gekozen voor vier leeftijdsgroepen van gelijke grootte. Zo is de kloof tussen de jongeren uit jeugdhulp en de andere jongeren beperkt.

Bij andere woongemeenschappen – bijvoorbeeld voor statushouders en ‘gewone’ jongeren – is gekozen voor een verhouding van *fifty-fifty*. Het projectteam van De Tafelberg vond dat te zwaar. En onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut naar gemengd wonen-projecten waar statushouders met ‘gewone’ jongeren samenwonen, geeft ze daarin gelijk. De verhouding in De Tafelberg is zestig jongeren uit de jeugdhulp op totaal 290 jongeren. Dat is veel lichter. Een ander advies van het Verwey-Jonker Instituut is bij De Tafelberg niet opgevolgd. De onderzoekers raden aan om niet meer dan 150 woningen per project te bouwen. Bij De Tafelberg

is dat bijna het dubbele. De toekomst zal uitwijzen wie er gelijk heeft.

6. Een gemeenschap vergt selectie van de bewoners

Bij studenten die een woning delen, is het de gewoonste zaak van de wereld: als er een kamer vrij is, dan kiezen ze zelf wie erbij komt wonen. Hospiteren wordt dat wel genoemd. De zittende bewoners willen een zo groot mogelijke kans dat het klikt. Er valt veel voor te zeggen om ook bij een grotere woongemeenschap te selecteren op motivatie. Joek Hartogh de Heys van Lier (Academie van de Stad) had daarom graag gezien dat alle bewoners een sollicitatiebrief zouden schrijven. De Alliantie is daar terughoudend in. Ze willen ook jongeren die zich minder makkelijk uitdrukken een kans bieden op een woning. Uiteindelijk is gekozen voor een drempeltoets op motivatie. Zo vallen jongeren af die niet de moeite nemen om naar een voorlichtingsavond te komen of om een enquête in te vullen, maar wordt niet gezocht naar de jongeren met de beste motivatie. Het is bovendien nog maar de vraag of de jongeren die het meest gemotiveerd lijken ook de meest sociale bewoners zijn. In het onderwijs is veel onderzoek gedaan naar het selecteren van de juiste studenten. En er blijkt geen sterk verband te zijn tussen de studenten die het goed doen bij de selectie en studenten die het goed doen bij hun studie.¹⁵ Dat zou voor deelnemen aan een gemeenschap ook kunnen gelden.

Met de jongeren die zich hebben aangemeld voor

community builder zijn wel echte sollicitatiegesprekken gevoerd. Hun rol in het vormgeven van de gemeenschap is ook cruciaal. Het bestaan van zulke rollen (community builder, gangmaker, hoofdbewoner) is essentieel om een gemeenschap te laten floreren. Dat gaat niet vanzelf.

En ook de voor de sociale ondernemers is nagedacht wat een goede mix is. Angelo Bromet noemt dat cureren. Zoals je een tentoonstelling samenstelt of een festival programmeert. De optelsom moet meer zijn dan de onderdelen. Hij beseft ook dat dit soms scheve ogen geeft. Hoe zorg je dat niemand wordt voorgetrokken? Dat risico bestaat, maar het andere risico is groter. Als je de samenstelling op zijn beloop laat, is de kans groter dat leden van de gemeenschap langs elkaar heen leven.

7. Een gemeenschap is meer dan een verzameling woningen

Bij het ontwerp van De Tafelberg is er alles aan gedaan om het complex meer te laten zijn dan een verzameling woningen. De architecten hebben de oudbouw van De Koppeling gebruikt om de campus karakter te geven. Een voorbeeld daarvan zijn de gangen in de oudbouw waar de smalle ramen zijn gehandhaafd zodat die een beetje lijken op een kloostergang. Ook is nagedacht waar mensen binnen komen, zodat de kans groot is dat ze even in de gemeenschappelijke ruimte blijven hangen. Dat moet ook een ruimte zijn waar je kan verblijven zonder iets te consumeren.

Naast het karakter van het gebouw is het voor een gemeenschap ook belangrijk dat er voldoende kansen zijn voor gemeenschappelijke activiteiten. Het viel community manager Wanda Groeneveld op dat bij veel andere woongemeenschappen er vaak relatief weinig gemeenschappelijke ruimtes zijn. Bij De Tafelberg is daar echt werk van gemaakt. Per gang is een gemeenschappelijke huiskamer. Op de begane grond is een grote keuken en een wasserette. En met een plint vol sociale ondernemers is er altijd wat te doen. Waar bij andere gemengd wonen projecten de vraag is of er voldoende ruimte is voor gezamenlijke activiteiten, is het in De Tafelberg bijna de vraag of het niet teveel is. Bij navolging van het concept in de rest van het land moet worden gekeken wat er minimaal aan gemeenschappelijke ruimten en activiteiten nodig is om er een bruisende gemeenschap van te maken.

8. Reken dwars door de kokers en reken af tussen de kokers

Met het combineren van diverse opgaven is ook de rekensom voor de business case ingewikkeld. Als jongeren minder lang 'jeugdhulp met verblijf' hebben, dan levert dat een besparing op. Als jongeren de stap naar volwassenheid volhouden zonder begeleiding, levert dat een besparing op. Het voorkomt dat ze opnieuw veel publiek gefinancierde hulp krijgen of in een instelling komen voor maatschappelijke opvang of beschermd wonen. Als sociale ondernemers een gebied allure geven, heeft dat een positief effect op de waarde van het vastgoed in de buurt. Het is alleen niet gemak-

kelijk om al die positieve effecten ook te verzilveren. Met de prijsvraag voor innovatieve oplossingen voor jeugdhulp heeft de gemeente Amsterdam in feite geld uit het ene potje (jeugdhulp) beschikbaar gemaakt voor doelstellingen uit veel meer domeinen.

De Tafelberg heeft echter ook voordelen opgeleverd die niet zijn verzilverd. Met het omtoveren van De Koppeling hebben Level en De Alliantie wonen aan deze rand van Amsterdam op de kaart gezet. In het begin van de ontwikkeling kon een ambtenaar van de gemeente Amsterdam nog tegen Frank de Graaff zeggen dat je daar nog niet dood gevonden wilde worden in deze uithoek. Nu komt er in de plint van De Tafelberg allerlei bedrijvigheid die het gebied ook voor andere bewoners in de buurt aantrekkelijker maakt. Het valt niet makkelijk uit te rekenen, maar als je echt dwars door de kokers heen zou rekenen, levert dat heel wat op. Nu wordt er best af en toe met Maatschappelijke Kosten-Baten analyses geprobeerd te laten zien wat een investering in het ene domein oplevert aan opbrengsten in een ander domein. Dat dwars door de kokers rekenen is mooi, maar nog beter is het als er ook tussen de kokers wordt afgerekend. Dat bij wijze van spreken, de grondeigenaren in de buurt bijdragen aan de totstandkoming van maatschappelijk vastgoed omdat dit het hele gebied goed doet. Dat is bij De Tafelberg niet gebeurd.

Dwars door de kokers heen rekenen is altijd tegen de stroom in zwemmen is, zo hebben de pioniers van De Tafelberg gemerkt. Volgens Dominique Rethans is in

Nederland weinig ervaring met brede publiek-private business cases waarin echt integraal wordt gedacht en afgerekend. Het ontbreekt aan eigenaren voor zo'n benadering. Niemand kijkt naar het geheel en ook de gemeente rekent niet met één portemonnee. Het is de vraag of zonder de 'gift' van minister Piet Hein Donner De Tafelberg wel tot stand zou zijn gekomen. In zekere zin heeft hij daarmee geld naar andere domeinen geschoven. Al is het de vraag of hij zich daarvan bewust was. Als we een land vol Tafelbergen willen krijgen is het essentieel dat we dit integrale rekenen én afrekenen onder de knie krijgen.

9. Stel een krachtige coalitie samen

Het project van De Tafelberg heeft veel vertraging opgelopen bij de zoektocht naar een goede partner. DUWO bleef lang aarzelen en heeft uiteindelijk besloten om niet met Levvel in zee te gaan. Achteraf kan worden geconstateerd dat hun afwijzing een godsgeschenk was. Als een partij vanaf het begin huiverig is over de doelstelling (drie doelgroepen zijn te veel, leveren jongeren uit de jeugdhulp geen overlast op?) dan is het moeilijk om gezamenlijk adequaat te reageren op onverwachte uitdagingen. Bij het project hebben Levvel en De Alliantie één keer echt tegenover elkaar gestaan. Dat was toen na de verkoop van De Witte Villa's het COA van plan was om De Alliantie geen toestemming te geven om de weg voor hun gebouwen te gebruiken als toegang tot de bouwlocatie. Daarmee zou de investering van De Alliantie in één keer waardeloos zijn geworden. Nadat dat conflict was

beslecht, is er een hechte coalitie ontstaan. Projectmanager Monique de Wilde en de andere deelnemers aan de projectgroep van De Tafelberg hebben daar enorm in geïnvesteerd en dat betaalde zich terug bij het oplossen van tal van problemen. Het projectteam bestond uit mensen met verschillende achtergronden, uit verschillende sectoren, die elkaar lang niet altijd begrepen. Ze stonden open voor elkaar, bleven onderzoeken wat de ander bedoelde, waarom iets belangrijk was voor die ander en gunde de ander ook vaak iets. Zo ontstond een hechte projectgroep die met elkaar door roeien en ruiten ging om de doelstelling te realiseren. De coalitie is ook niet klaar als de bouw gereed is. Het is van belang dat de partijen zich blijvend committeren aan de doelstelling van De Tafelberg ook als het even tegenzit. Het kan zijn dat het langer duurt om voldoende jongeren uit jeugdhulp in de zestig voor hen bestemde woningen te krijgen. Dan moet De Alliantie de woningen niet een, twee, drie opvullen met gewone jongeren. En als er sociale ondernemers zijn die de huur niet kunnen opbrengen of als er toch ruimtes leeg staan, moet Levvel niet de huur van de plint opzeggen. Mariëtte Verhoef hoopt daarom dat ook de bestuurders na haar overtuigd blijven van de missie.

En ook de klankbordgroep met de burens is een goede greep gebleken. Er zijn geen bezwaren ingediend door Caransa. Andersom verwacht Caransa dat er geen bezwaren enklachten komen over de Foodstrip die in het weekend tot twee uur in de ochtend open is en voor geluidsoverlast kan zorgen.

10. Hou koers met wind tegen

De Tafelberg heeft met sommige dingen geluk gehad, zoals het koopje van Donner en de subsidie van de gemeente. Andere dingen zaten tegen. Zoals er bij ingewikkelde projecten altijd dingen tegen zitten. Het was een enorme toer om de vergunning te krijgen. Bij de start van het project was niet gerekend op Covid-19 of de stikstofcrisis. Het vergt uithoudingsvermogen en doorzettingsvermogen. Daarbij heeft het projectteam steeds de missie voor ogen gehad. Ze zijn niet gaan schipperen met de oorspronkelijke doelstelling. Het is zaak, zoals Angelo Bromet zegt, om realiteitszin te tonen en zoveel mogelijk van de droom overeind te houden.

De wens van Jason

In de inleiding zegt Jason te hopen dat De Tafelberg slaagt. Of het lukt hangt denkt hij heel erg af van de vraag of de samenleving jongeren wat gunt. Dat geldt des te sterker voor de missie van een land vol Tafelbergen. Dat veertigduizend kinderen niet thuis kunnen wonen en jeugdhulp nodig hebben, is het droeve resultaat van onmachtige ouders en kinderen die in de steek zijn gelaten. Met een land vol Tafelbergen kunnen we als samenleving wat voor ze terug doen.

“Met een land vol Tafelbergen kunnen we als samenleving wat voor ze terug doen”

Kan je van een plek van wanhoop een plek van hoop maken?

Dat is de opgave van De Tafelberg. Het was 't Nieuwe Lloyd, een jeugdgevangenis, en later De Koppeling, een instelling voor gesloten jeugdzorg. En nu moet het een plek worden waar jongeren een gemeenschap gaan vormen. Waar jongeren elkaar kunnen ondersteunen bij het maken van hun toekomst. Werkende jongeren, studenten en jongeren die uit de jeugdhulp komen. Met elkaar, voor elkaar.

